

V. Vaivaishoitohallitus.

Vaivaishoitohallituksen kertomus Helsingin kaupungin köyhäinhoitohallinnosta vuodelta 1916 oli seuraavaa sisällystä:

Vaivaishoitohallituksen kokoonpano on vuonna 1916 ollut seuraava:

Vaivaishoitohallituksen kokoonpano.

Puheenjohtaja: professori Allan Serlachius, jäsenet: aluelääkäri V. Leontjeff, varapuheenjohtaja, kunnallisneuvos N. Kochtomow, aluelääkäri Ludvig Wetterstrand, filosofiantohtori Jenny af Forselles, isännöitsijä C. F. Fagerholm, aluelääkäri Harald Sundelius, aluelääkäri ylim. professori Axel Wallgren, kansakoulunjohtajatar Sofia Streng, kunnan työnvälitystoimiston johtaja A. H. Karvonen, ent. kuvernööri todellinen valtioneuvos Lennart Munck, ent. prokuraattori Lorenzo Kihlman, lakitieteentohtori Antti Tulenheimo, työnjohtaja F. Nummivuori, everstiluutnantti Otto Ehrström, tohtorinleski Selma Pätiälä, kaupunginkätilö H. Edelmann, filosofianmaisteri Elsa Heikel, rouva Seidi Swendelin, lääketieteenlisensiaatti Julius Frisk, kirkkoherra A. W. Kuusisto (erosi vuoden varrella), pastori Sigurd Berglund, lääketieteen- ja kirurgiantohtori K. E. Lindén, rakennusmestari Wilhelm Ekman ja ent. kuvernööri valtioneuvos Edvard Krogius; varajäsenet: lakitieteenkandidaatti Einar Böök, kansakoulunopettaja Viktor Allardt, neiti Matilda Bohm ja lääketieteenlisensiaatti K. A. Tukiainen.

Toimitusjohtaja: ent. vankilanjohtaja Bruno Breitholtz.

Lastenhoidontarkastaja: ent. kuvernööri Ivar Gordie.

Tarkastaja-apulainen: neiti Ida Sulin.

Sihteeri: ent. senaattori August Nybergh.

Apulaisjohtaja: nuorempi lehtori Jarl Jakobsson.

Kamreeri: herra Frans Rosendahl.

Kassanhoitaja: neiti Anni Lindgren.

Kanslianjohtajat: rouva H. von Creutlein ja ylioppilas Herman Myhrberg.

Vaivaishoitohallituksen virkailijat.

Apulaiskanslianjohtajat: neiti Frideborg Wallin ja rouva Tyyne Landén.*

Helsingin vaivaishoidon ohjesäännön 30 §:n mukaisesti köyhien valvontaa varten olevat kaitsijat: rouvat Sigrid Amirchanjan, Adèle Stenman, Sigrid Kullman, Karin Boisman ja Lissi Nyman, neidit Rosa Bronck, Elfride von Hippus, Maria Ådahl, Olli Uggla ja Sigrid Nieminen sekä herrat Thure Fagerlund ja Paul Eklund. Kaitsija rouva A. Stenman erosi vuoden varrella ja seuraajaksi tuli rouva Ellen Höckerstedt.

Kansliain kirjuriapulaiset: rouvat Hanna Wallin, Otti Wilén ja Ester von Hertzen.

Diakonissat: Alma Lundmark, Olga Saraja, Olga Lyytikäinen ja Anna Renfors.

Rekisteritoimiston johtaja: neiti Edit Johansson.

Rekisteritoimiston kirjuriapulaiset: neidit Elsa Nyman ja Elna Ekholm; jälkimäinen erosi vuoden varrella ja seuraajaksi tuli neiti Helmi Sahrman.

Elätteelleanto-osaston kirjuriapulainen: rouva Bertha Stenman, erosi vuoden varrella ja seuraajaksi tuli neiti Elna Ekholm.

Kunnalliskoti
ja työlaitos.

Johtaja: kaartinluutnantti Walter Bergström.

Lääkäri: aluelääkäri Hj. M. Stenbäck.

Saarnaaja: kirkkoherra A. W. Kuusisto, erosi vuoden varrella ja seuraajaksi tuli pastori Hannes Laasonen.

Konttoristi: herra Werner Qveflander.

Konttoriapulainen: neiti Anna Grönblom.

Työlaitoksen kaitsija: herra G. W. Lindroth.

Vaivaishoitohallituksen
kokoukset,
asioitten luku
y. m.

Yhteinen vaivaishoitohallitus on kertomusvuoden kuluessa kokoontunut ainoastaan kerran käsittelemään voimassa olevan vaivaishoito-ohjesäännön 15 §:ssä mainittuja asioita.

Keskushallitus piti 21 varsinaista ja 2 ylimääräistä kokousta käsitellen niissä 1,556 asiaa, joista 570 oli toimitusjohtajan, 245 lastenhoidontarkastajan, 531 sihteerin ja 210 suljetun vaivaishoidon lautakunnan valmistelemia.

Osastoista on I:llä, II:lla ja IV:llä kullakin ollut 21 kokousta ja III:lla 23. Osastojen kokouksissa esiintyneistä asioista — yhteensä 4,636 — oli I osasto käsitellyt 1,186, II osasto 978, III osasto 1,389 ja IV osasto 1,083 asiaa.

Vaivaishoitohallituksen lähettämien kirjelmien luku oli 2,263, toimitusjohtajan lähettämien 283 ja apulaisjohtajan lähettämien 123.

Taulussa 2 tehdään selkoa toiminnasta vaivaishoitohallituksen molemmissa kanslioissa: It. Heikinkadun 1:ssä ja Pengerkadun 5:ssä.

Näissä kanslioissa käsiteltyjen asioiden — ylempänä mainittuja lukuun ottamatta — koko lukumäärä oli 53,163.

Suoranaista avustusta saaneitten köyhien sekä kaupungissa elänteelle annettujen silmälläpitoa varten oli kaupunki, vaivaishoito-ohjesäännön 15 §:n mukaisesti, jaettuna kolmeentoista kahden hallituksen jäsenen valvonnan alaiseen tarkastusalueeseen, nimittäin:

Tarkastus-
alueet.

1:nen tarkastusalue: I, II, III ja VIII kaupunginosa, Yrjönkadun eteläpuolinen IV ja V kaupunginosa sekä Siltasaari X kaupunginosassa. Johtaja: kunnallisneuvos N. Kochtomow (asunto Bulevardikatu 22); apulaisjohtaja: lääketieteen- ja kirurgiantohtori K. E. Lindén (asunto Bulevardikatu 13).

2:nen tarkastusalue: VII ja IX kaupunginosa sekä Tehtaan-
kadun eteläpuolinen VI kaupunginosa. Johtaja: filosofianmaisteri E. Heikel (asunto Puistokatu 3); apulaisjohtaja: everstiluutnantti O. Ehrström (asunto Konstantininkatu 9).

3:s tarkastusalue: Sepän- ja Merimiehenkatujen välinen VI kaupunginosa. Johtaja: isännöitsijä C. F. Fagerholm (asunto Hieta-
lahdenkatu 8); apulaisjohtaja: lakitieteentohtori A. Tulenheimo (asunto Yrjönkatu 27).

4:s tarkastusalue: V ja VI kaupunginosan muut osat sekä Vladimirinkadun eteläpuolinen IV kaupunginosa. Johtaja: ent. prokuraattori L. Kihlman (asunto Korkeavuorenkatu 19); apulaisjohtaja: työnjohtaja F. Nummivuori (asunto Mikonkatu 15).

5:s tarkastusalue: Vladimirinkadun pohjoispuolinen sekä Lapin-
lahdenkadun ja Malminrinteen eteläpuolinen IV kaupunginosa. Johtaja: kansakoulunjohtajatar S. Streng (asunto Yrjönkatu 23); apulaisjohtaja: lääketieteenlensensiaatti J. Frisk (asunto Erottaja 4).

6:s tarkastusalue: IV kaupunginosan muut osat sekä Töölö ja Meilans. Johtaja: ylim. professori A. Wallgren (asunto Ruusu-
sulankatu 14; apulaisjohtaja: rouva S. Swendelin (asunto Siltavuorenkatu 6).

7:s tarkastusalue: Siltasaaren ja Haapaniemenkadun välinen osa X kaupunginosaa sekä Lönnrotkadun kaakkois- ynnä Viiden-
nen linjan lounaispuolinen XI kaupunginosa. Johtaja: aluelääkäri V. Leontjeff (asunto Itäinen viertotie 13); apulaisjohtaja: kaupungin-
kättilö H. Edelmann (asunto Siltasaarenkatu 6).

8:s tarkastusalue: Lönnrotkadun luoteis- ja Kaarlenkadun länsipuolinen XI kaupunginosa. Johtaja: filosofiantohtori J. af Forselles (asunto Korkeavuorenkatu 8); apulaisjohtaja: valtioneu-
vos E. Krogius (asunto Uudenmaankatu 23).

9:s tarkastusalue: XI kaupunginosan muut osat, Vaasankadun etelä- ja Kaarlenkadun itäpuolinen XII kaupunginosa sekä Vilho-
vuorenkadun ja Haapaniemenkadun välinen X kaupunginosa.

Johtaja: aluelääkäri L. Wetterstrand (asunto Itäinen viertotie 5); apulaisjohtaja: rakennusmestari W. Ekman (asunto Lapinlahdenkatu 13).

10:s tarkastusalue: Vaasankadun pohjois- ja It. Brahekadun itäpuolinen XII kaupunginosa sekä Vilhovuorenkadun pohjoispuolinen X kaupunginosa. Johtaja: aluelääkäri H. Sundelius (asunto It. viertotie 32); apulaisjohtaja: tohtorinleski S. Pätälä (asunto Kasarminkatu 38).

11:s A tarkastusalue: Vallila, Hermannin, Orionkadun itä- ja Saarikadun eteläpuolinen osa sekä Guntähdenkatua ympäröivä alue. Johtaja: todellinen valtioneuvos L. Munck (asunto Eläintarhanhuvila 11); apulaisjohtaja: pastori S. Berglund (asunto Siltasaarenkatu 4).

11:s B tarkastusalue: Fredriksperi, Huopalahti sekä Helsinginkadun pohjois- ja It. Brahekadun länsipuolinen XII kaupunginosa. Johtaja: pastori S. Berglund (asunto Siltasaarenkatu 4); apulaisjohtaja: todellinen valtioneuvos L. Munck (asunto Eläintarhanhuvila 11).

12:s tarkastusalue: Hermannin, Toukolan ja Guntähden muut osat. Johtaja: Kunnan työvälistystoimiston johtaja A. H. Karvonen (asunto Pohj. Rautatiekatu 15); apulaisjohtaja: kirkkoherra A. W. Kuusisto (asunto Uudenkirkonrinne 2); kirkkoherra Kuusiston erottua toimestaan on apulaisjäsen lakitieteenkandidaatti Einar Bööck (asunto Pohj. Rautatiekatu 17) toiminut apulaisjohtajana.

Keskushallituksena ovat kertomusvuoden kuluessa olleet puheenjohtaja professori A. Serlachius sekä seuraavat jäsenet, nimittäin: ent. prokuraattori L. Kihlman, ylim. professori A. Wallgren, aluelääkärit V. Leontjeff ja H. Sundelius, everstiluutnantti O. Ehrström, lakitieteen tohtori A. Tulenheimo, filosofiantohtori J. af Forselles, kunnan työvälistystoimiston johtaja A. H. Karvonen, isännöitsijä C. F. Fagerholm ja kunnallisneuvos N. Kohtomow.

Osastojen, luvultaan neljä, kokoonpano oli kertomusvuonna seuraava:

1 osastoon kuuluivat 1:n, 2:n ja 4:n tarkastusalueen johtajat ja varajohtajat, ent. prokuraattori L. Kihlman puheenjohtajana ja everstiluutnantti O. Ehrström varapuheenjohtajana;

2 osastoon kuuluivat 3:n, 5:n ja 6:n tarkastusalueen johtajat ja varajohtajat, ylim. professori A. Wallgren puheenjohtajana ja lakitieteen tohtori A. Tulenheimo varapuheenjohtajana;

3 osastoon kuuluivat 7:n, 8:n, 11 A:n ja 11 B:n tarkastusalueen johtajat ja varajohtajat, aluelääkäri V. Leontjeff puheenjohtajana ja filosofiantohtori J. af Forselles varapuheenjohtajana;

4 osastoon kuuluivat 9:n, 10:n ja 12:s tarkastusalueen johtajat ja varajohtajat, aluelääkäri H. Sundelius puheenjohtajana ja johtaja A. H. Karvonen varapuheenjohtajana.

Suljetun vaivaishoidon lautakuntana olivat seuraavat jäsenet, nimittäin: isännöitsijä C. F. Fagerholm, puheenjohtaja, everstiluutnantti O. Ehrström, varapuheenjohtaja, tohtorinleski S. Pätälä, lääketieteen- ja kirurgiantohtori K. E. Lindén ja kirkkoherra A. W. Kuusisto, joka erosi vuoden varrella.

Suljetun vaivaishoidon lautakunta.

2:ssa, 4:ssä ja 8:ssa tarkastusalueessa on huoltajajärjestys siinä muodossa ollut käytännössä, että paitsi palkattuja kaitsijoita palkattomiakin huoltajia on käytetty.

Vapaaehtoiset köyhäinhuoltajat.

Huoltajat ovat kokoontuneet tarkastusalueen johtajan kanssa keskustelemaan avustettujen hoidosta ja valvonnasta.

Palkattomina huoltajina ovat toimineet:

2:ssa tarkastusalueessa: rouvat Emelie Alleen, Anna Lindberg, E. Salomaa, Signe Chrysciniez, Emmi Gesellius, Saimi Kivekäs ja A. Hynén, neidit Hanna Lilius, Sigrid Leinberg, Alice Hallonblad, A. Charpentier, Anna Florell, Evi Lindeqvist, Tyyne Parkkanen, Elli Johansson ja Eva Lindholm sekä herra Gunnar Karlsson;

4:ssä tarkastusalueessa: rouvat Ida Kihlman, Fredrika Nyman, Elli Castrén, Aina Gordie, Mimmi Heimbürger, Agda Wasastjerna ja E. Norrmén, neidit Ester Heikel, Elsa Olin, Helga Montin, Hilda Winqvist ja Hilda Grönblad sekä herrat V. Heikel, J. Nummelin ja P. Collander;

8:ssa tarkastusalueessa: rouvat Hanna Grenman, Augusta Blåfield, Emelie Alleen, Olga Relander, Julia von Gerich ja C. von Scharnhorst, sekä neidit Hanna Boisman, Olga Hedman, Hedvig Poppius, Agnes Widerholm, Constance Hedman, E. Nylander, Ellinor Dordette, Mathilda Bohm, Sigrid Buur, Anna Juselius ja Anni Lindgren.

Sodan aiheuttamat luonnottomat asunto-olot vaikuttivat suuressa määrässä vaivaishoidon työhön siten, että vaivaishoidon oli pakko huostaansa ottaa perheitä, jotka eivät olleet vaivaisavun tarpeessa, mutta eivät olleet onnistuneet saamaan itsellensä asuntoa. Aniharvoissa tapauksissa voi vaivaishoito hankkia asuntoja kodittomiksi jääneille perheille; useimmissa tapauksissa oli pakko hajottaa perheet ja sijoittaa niitten jäsenet vaivaishoidon erinäisiin laitoksiin, joissa ja varsinkin lastenkodeissa sen johdosta aika ajoin oli tuntuva tilanahtaus.

Asuntopulan aiheuttamat toimenpiteet.

Kertomusvuoden kuluessa jaetut avustukset olivat entistään suuremmassa määrässä luonnontuotteita, joita vaivaishoitohallitus oli hankkinut ja diakonissojensa välityksellä jakoi avustuksen-

Avustusten laatu.

saajille; vaivaishoitohallituksella oli näin ollen tilaisuus jakaa avustuksensaajille, paitsi hyvää, kunnalliskodissa valmistettua hapanta leipää, suolakalaa, perunoita, kaura- ja ohrasuurimoja sekä lisäksi jalkineita, vaatteita ja saippuaa.

Avustuksen-
saajien luku.

Vaivaishoitohallituksen toimesta vuonna 1916 hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

a) Kunnalliskodissa	1,007
b) Elänteelle annettuja	1,057
c) Kotonaan suoranaista avustusta saaneita ¹⁾	1,997
d) Mielisairaaloissa ja turvakodeissa kunnalliskodista erillään hoidettuja	1,092
e) Sairaaloissa kunnalliskodista erillään hoidettuja	2,566
f) Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja	92
Yhteensä 7,811	

Suoranaisia
avustuksia.

Suoranaista kotiaavustusta nauttivista köyhistä oli:

a) Maaliskuun 17 päivänä 1879 annetun asetuksen 2 §:n nojalla vaivaishoitoon ehdottomasti oikeutettuja	1,179
b) Puutteenalaisia, joilla ei ollut ehdotonta oikeutta vaivaishoitoon	818
Yhteensä 1,997	

Erinäisissä
laitoksissa
hoidettuja.

Helsingin kaupungin vaivaishoidon kustannuksella hoidettiin vuonna 1916 allamainituissa laitoksissa ja turvakodeissa seuraavat henkilömäärät:

Kivelän mielisairaalassa ja Greijuksen lisäsairaalassa	438
Helsingin kaupungin mielisairaalassa Nickbyssä (sekä elänteelle annettuja Sipoossa)	594
Lapinlahden mielisairaiden keskuslaitoksessa	8
Pitkämäen " "	4
Niuvanniemen " "	1
Seilin " turvakodissa	19
Käkisalmen " "	14
Kaativatautisten kodissa Räckhalsissa	5
Vaajasalon kaativatautishoitolassa	1
Sokeitten miesten työkoulussa Helsingissä	8
Yhteensä 1,092	

¹⁾ Ottamatta lukuun avunsaajain perheitä (miestä tai vaimoa ja lapsia).

Helsingin kaupungin vaivaishoidon kustannuksella hoidettiin kunnalliskodista erillään olevissa sairaaloissa:

Kunnallis-
kodista erillään
olevissa
sairaloissa
hoidettuja.

Yleisen sairaalan eri osastoilla	129
Marian " " "	1,250
Kivelän " sisätautien osastoilla	795
Humaliston sairaalassa	180
Hesperian "	71
Helsingin sairaskodissa	7
Erinäisissä parantoloissa	17
Keuhkotautisten poliklinikassa	39
Lastenkodissa „Droppen“	64
Muissa sairaaloissa	14

Yhteensä 2,566

Erinäisten vaivaishoidolle lahjoitettujen, rahatoimikamarin hoidettavina olevien rahastojen korot jakoi vaivaishoitohallitus 92 hengelle, jotka nostivat heille myönnettyt erät maksumääräyksillä rahatoimikonttorista.

Lahjoitettujen
varojen
koroilla
avustettuja.

Nämä korot jaettiin seuraavasti:

Helmikuun 1 päivänä korot:

Aleksandran rahaston	Smk	200: —
Wilhelm Elgin "	"	617: 30
Gustaf Hanellin "	"	311: 69
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahaston..	"	671: 20

Toukokuun 1 päivänä korot:

Carl Sierckenin rahaston	"	167: 80
Gustava Kath. Brobergin y. m. rahastojen	"	869: —

Lokakuun 1 päivänä korot:

Maria Bergmanin rahaston	"	599: 30
--------------------------------	---	---------

Joulukuun 1 päivänä korot:

Adolf Fredrik Sierckin rahaston	"	369: 50
Elsa Maria Lampan "	"	663: 30
Lisette Gardbergin "	"	59: 90

W. J. E. Westzynthiuksen rahaston	 Smk	1,157: 30
W. Wavulinin	”	922: 95
Emma Grefbergin	”	6,335: —

Sitä paitsi annettiin:

W. Wavulinin haudankunnossapitorahas-		
tosta	 ”	229: 48
Yhteensä Smk		13,173: 72

Poliisilla nou-
detut henkilöt.

Kertomusvuoden kuluessa tuotti vaivaishoitohallitus syystä tahi toisesta poliisin välityksellä kuultavaksi 1,714 henkilöä. Näistä lähetettiin työlaitokseen 45. Kuvernööriltä oli pyydetty 210 huolimattoman perheenelättäjän kuuluttamista.

Annettuja
varotuksia.

Vaivaishoitohallitus antoi toimitusjohtajansa välityksellä varoituksen joutilaisuudesta, kerjuusta y. m. 1,545 poliisin pidättämälle henkilölle, nimittäin 424 miehelle ja 1,121 naiselle. Kuvernöörin käsiteltäviksi suositeltiin 2 miestä ja 4 naista.

Annettujen
avustusten
korvaus.

Seuraava taulu osoittaa elatusvelvollisten korvausvelvollisuudesta johtuvan valvontatyön kehityksen vuosina 1912—1916 sekä muilta kunnilta ja valtiolta samana aikana perittyjen korvausten määrän:

Vuosi.	Kaupungissa asuvia maksuvelvollisia koskevia päätöksiä.	Poliisille annettuja kirjallisia kutsuja noutopyyntöjä.	Kaupungissa asuvilta maksuvelvollisilta kertyneet korvaukset.	Muilta kunnilta kertyneet korvaukset.	Valtiolta kertyneet korvaukset.
1912	181	198	5,684: 41	14,286: 62	—
1913	273	394	8,702: 37	21,867: 45	28,056: 47
1914	603	1,040	14,071: 12	11,468: 53	17,062: 52
1915	646	1,649	29,296: 44	26,416: 64	23,947: 65
1916	857	1,628	44,659: 95	38,106: 32	45,887: 92

Vaivaishoitohallituksen
tulot ja menot.

Vaivaishoidon 1916 vuoden tuloja ja menoja osoittaa seuraava taulu:

	Smk.	p:ää	Smk.	p:ää
Tulot.				
Kassasäästö vuodelta 1915	—	—	66	72
Tulot kunnalliskodista	41,504	05		
„ työlaitoksesta	45,017	56		
Korvaukset köyhien ylläpidosta	134,042	58	220,564	19
Nostettu rahatoimikonttorista	—	—	835,000	—
Juoksevan tilin korot	—	—	161	34
Kaupungin virastojen hyväksymiä laskuja.....	—	—	515,405	03
Yhteensä Smk	—	—	1,571,197	28
Menot.				
<i>Vaivaishoitohallitus.</i>				
Palkkaukset	84,017	50		
Palkkiota vaivaishoitohallituksen jäsenille	7,895	—		
„ vakinaisille maaseutuasiamiehille	3,943	—		
Korvausta tarkastusmatkoista	2,353	80		
Määräraha raitiotiekorttien ostoon	900	—		
Kesäloman aikaisten viransijaisten palkkaamiseen	1,350	—		
Valaistus	333	93		
Polttoaineet	2,028	65		
Vedenkulutus	—	—		
Tarverahat, siivoaminen y. m.	7,995	38		
Arvaamattomat menot	3,999	06	114,816	32
<i>Kunnalliskodin ja siihen kuuluvien laitosten yhteiset kustannukset.</i>				
Palkkaukset	26,416	—		
Lääkkeet	7,053	38		
Sisustus- ja tasoitustyöt	2,037	62		
Maanviljelys	3,982	45		
Kirjasto	989	85	40,479	30
<i>Kunnalliskoti.</i>				
Palkkaukset	7,560	—		
Kesäloman aikaisten viransijaisten palkkaamiseen	600	—		
Vaatetus	20,992	53		
Ruuanpito	113,389	47		
Kalusto	14,998	13		
Tarveaineet	5,997	49		
Polttoaineet	53,433	72		
Siirto	216,971	34	155,295	62

	Smk.	p:ää	Smk.	p:ää
Siirto	216,971	34	155,292	62
Valaistus.....	7,013	30		
Vedenkulutus	7,124	88		
Kaurat, heinät sekä silain y. m. kunnossapito	6,355	54		
Korjaustyöt	4,827	98		
Uutteruusrahat	7,000	—		
Sekalaiset menot	19,368	56	268,661	60
<i>Työlaitos.</i>				
Palkkaukset	9,840	—		
Kesäloman aikaisten viransijaisten palkkaamiseen	75	—		
Polttoaineet	5,999	83		
Valaistus.....	1,000	—		
Vedenkulutus	500	—		
Ruuanpito	37,149	50		
Vaatetus	5,972	18		
Tarveaineet	49,997	44		
Kalusto ja työkalut	2,996	78		
Uutteruusrahat	4,409	75		
Korjaustyöt	995	65		
Sekalaiset menot	2,925	85	121,861	98
<i>Oulunkylän lastenkoti.</i>				
Palkkaukset	4,320	—		
Kesäloman aikaisten viransijaisten palkkaamiseen	230	53		
Vaatetus	3,412	15		
Ruuanpito	18,164	64		
Polttoaineet	2,499	90		
Valaistus.....	283	50		
Vedenkulutus	—	—		
Kalusto	971	44		
Lääkkeet	1,140	77		
Korjaustyöt	583	10		
Vaatteiden pesu	3,300	—		
Sekalaiset menot	999	23	35,905	26
<i>Apurahoja ja kustannuksia laitoksesta erillään hoidettuja köyhiä varten.</i>				
Kustannukset elätteelle annetuista	199,921	09		
Sairaanhoitokustannukset	209,809	72		
Mielenvikaisten hoitokustannukset	313,193	20		
Lääkkeet	19,990	75		
Siirto	742,914	76	581,724	46

	Smk.	p:ää	Smk.	p:ää
Siirto	742,914	76	581,724	46
Suoranaisia apurahoja:				
a) vaivaishoitoon ehdottomasti oikeutetuille henkilöille	177,107	65		
b) puutteenalaisille, joilla ei ole ehdotonta oikeutta vaivaishoitoon	54,619	34	974,641	75
<i>Sekalaista.</i>				
Hautauskulut	—	—	4,999	75
<i>Kaupunginvaltuuston käyttövarat.</i>				
Ylimäär. kirjuriapulaisen palkkio	700	—		
” tarkastusmiehen ”	500	—	1,200	—
Kustannukset vaivaishoitohallituksen huoneiston muutosta	—	—	1,264	36
Kalliinajanlisäystä	—	—	7,323	78
Smk	—	—	1,571,154	10
Kassasäästö vuoteen 1917	—	—	43	18
Yhteensä Smk	—	—	1,571,197	28

Seuraava taulu osoittaa määrärahojen ja menojen välisen erotuksen vuonna 1916.

Menot verrattuina määrärahoihin.

	Määrärahat menosään- nön mukaan (niihin luet- tuina lisä- määrä- rahat).	Menot.	Määrä- raha ylitetty.	Määrä- rahaa sääs- tynyt.
Vaivaishoitohallitus	116,680 —	114,816 32	—	1,863 68
Kunnalliskoti ja siihen kuuluvat lai- tokset (yhteiset kustannukset)....	43,016 —	40,479 30	—	2,536 70
Kunnalliskoti	271,550 50	268,661 60	—	2,888 90
Työlaitos	125,089 50	121,861 98	—	3,227 52
Lastenkoti	38,197 —	35,905 26	—	2,291 74
Kustannukset elänteelle annetuista..	200,000 —	199,921 09	—	78 91
Sairaanhoitokustannukset	200,000 —	209,809 72	9,809 72	—
Mielenvikaisten hoitokustannukset ..	280,000 —	313,193 20	33,193 20	—
Lääkkeet	20,000 —	19,990 75	—	9 25
Suoranaiset apurahat	250,000 —	231,726 99	—	18,273 01
Hautauskulut	5,000 —	4,999 75	—	25
Sekalaista	2,500 —	2,464 36	—	35 64
Kalliinajanlisäystä	7,323 78	7,323 78	—	—
Yhteensä Smk	1,559,356 78	1,571,154 10	43,002 92	31,205 60

Vuoden 1916 menosäännön mukaan oli vaivaishoidon käytettäväksi myönnetty 1,549,933 markkaa, josta määrästä kumminkin kaupunkilähetyksen käytettävänä oli 36,500 markkaa työkotiensa y. m. voimassa pitoon sekä pelastusarmeijan käytettävänä 10,000 markkaa pelastustyönsä hyväksi. Näin ollen jäi vaivaishoidon käytettäväksi 1,503,433 markkaa.

Paitsi yllämainittuja menosääntöön merkittyjä eriä oli kaupunginvaltuusto myöntänyt käyttövaroistansa niitten menomäärien suorittamiseksi, joilla vaivaishoidon oli arvattu ylittävän erinäiset menoerät, 45,500 markkaa, ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi vaivaishoitohallitukseen 600 markkaa sekä lisäksi vielä yhden ylim. apulaisen palkkaamiseksi 700 markkaa, kaitsijain E. v. Hippiuksen sairauden aikana viransijaisen palkkaamiseksi 500 markkaa ja muuttokustannuksiin (kanslian muutto) 1,300 markkaa. Näihin määrärahoihin on myös luettu vaivaishoidon erinäisille virkamiehille ja palvelijoille maksetut kalliinajanlisäykset, yhteensä Smk 7,323: 78.

Kuten taulusta käy selville, päättyivät 1916 vuoden menot Smk:aan 1,571,154: 10, jota vastoin menoerien yhteenlaskettu summa (lukuun ottamatta lisämäärärahoja) oli 1,503,433 markkaa. Menot ylittivät siis määrärahat Smk:lla 67,721: 10.

Vaivaishoidon hallinnosta tiliä tehtäessä on myös huomioon otettava kuntien, huolimattomien perheenisien ja muitten elatusvelvollisten suorittamat korvaukset, maaliskuun 17 päivänä 1879 annetun armollisen asetuksen 28 §:n perustuksella valtiolta kertyneet korvaukset sekä tulot työ- ja kunnalliskodista, nousten nämä tulomäärät yhteensä vuonna 1916 Smk:aan 220,564: 19 vastaavan summan vuonna 1915 ollessa Smk 194,524: 50.

Lukemalla äskenmainitut tuloerät Smk 220,564: 19 pois vaivaishoidon menoista Smk:sta 1,571,154: 10 saadaan vaivaishoidon todelliset menot, jotka siis päättyvät Smk:aan 1,350,589: 91.

Vertailun vuoksi esitetään kunnan todelliset vaivaishoitomenot vuosina 1912—1916:

1916		Smk	1,350,589: 91
1915		„	1,184,442: 98
1914		„	1,102,356: 38
1913		„	1,075,752: 54
1912		„	642,035: 23

Verratessa menosäännön tulo- ja menoeriä todellisiin menoihin ja tuloihin vuonna 1916 huomataan tuloissa ylijäämää Smk 20,564: 19 ja budjetti ylitetyksi Smk:lla 67,721: 10. Vähentämällä ylitetyt menot

tulojen ylijäämästä todetaan vaivashoidon menosäännössä syntyneen Smk:n 47,156: 91 vajeaus.

Seuraava taulu osoittaa eri menoerien välisen erotuksen vuosina 1915 ja 1916.

	Menot.				Lisäännys		Vähennys	
	1916.		1915.		vuonna 1916 verrattuna 1915 vuoden menoihin.			
Vaivashoitohallitus	114,816	32	103,001	49	11,814	83	—	—
Kunnalliskoti ja siihen kuulu- vat laitokset (yhteiset kus- tannukset)	40,479	30	39,239	46	1,239	84	—	—
Kunnalliskoti	268,661	60	256,649	46	12,012	14	—	—
Työlaitos	121,861	98	121,500	30	361	68	—	—
Lastenkoti	35,905	26	33,120	05	2,785	21	—	—
Kust. elätteelle annetuista	199,921	09	154,985	21	44,935	88	—	—
Sairaanhoitokustannukset	209,809	72	194,127	34	15,682	38	—	—
Mielenvikaisten hoitokust.	313,193	20	257,205	40	55,987	80	—	—
Lääkkeet	19,990	75	16,953	55	3,037	20	—	—
Suoranaiset avustukset	231,726	99	194,783	71	36,943	28	—	—
Hautauskulut	4,999	75	4,374	99	624	76	—	—
Avustukset työttömille	—	—	2,628	29	—	—	2,628	29
Sekalaista	2,464	36	—	—	2,464	36	—	—
Kalliinanjanlisäystä	7,323	78	—	—	7,323	78	—	—
Yhteensä Smk	1,571,154	10	1,378,569	25	195,213	14	2,628	29

Lastenhoidossa ei kertomusvuonna tapahtunut mainittavampia Lastenhoito. muutoksia edellisiin vuosiin verraten.

Kaikissa niissä tapauksissa, joissa oli kysymys asianomaisten Lastenhoidon. huolenpitäjien kyvyttömyydestä täyttää lastenhoidosta johtuva huolenpitovelvollisuutensa ja asia oli joutunut asianviraisen osastohallituksen käsiteltäväksi, hankittiin lastenhoidontarkastajan valmistava lausunto. tarkastajan toimenpiteitä ja lausuntoja.

Toimenpiteet, joihin mainitun laatusissa asioissa ryhdyttiin, olivat seuraavat:

Tapausten luku.	
Suoranaisia kotiaavustuksia vanhemmille	1
Suoranainen elätteelleanto yksityiseen perheeseen ..	50
Sijoitus kunnan lastenkotiin	163
Väliaikainen sijoitus kasvatuslautakunnan poikain vastaanottokotiin	19
Väliaikainen sijoitus kaupunkilähetyksen tyttöjen vastaanottokotiin	20

Muuhun lastenhoitolaitokseen sijoittaminen	11
Kasvatuslautakunnan huolenpidon alaiseksi siirto ..	11
Avustuksen myöntäminen yksityiselle henkilölle lapsenhoidosta, siinä tapauksessa että vanhemmat ovat lyhyenlaisen ajan olleet kykenemättömät lapsiansa hoitamaan	35
Ei antanut aihetta muihin toimenpiteisiin	8
Yhteensä	318

Vuonna 1916 oli vaivaishoitohallituksen pakko edelleen varsin suuressa määrässä käyttää hyväksensä niin kasvatuslautakunnan poikien vastaanottokotia kuin kaupunkilähetyksen tyttöjen vastaanottokotiakin niille kouluikäisille lapsille, joita vaivaishoitohallitus lukukauden aikana oli huostaansa ottanut. Tällainen toimenpide aiheutti tietenkin huomattavia hankaluuksia kasvatuslautakunnalle, kuten edellisessä vuosikertomuksessa on huomautettu, ja johti siihen, että kasvatuslautakunta kirjelmässä toukokuun 29 päivältä 1916 ilmoitti, etteivät lautakunnan vastaanottokotiin sijoitetut pojat vallitsevan tilanahtauden vuoksi saaneet siellä viipyä 14 päivää kauempaa.

Tämän kasvatuslautakunnan ilmoituksen johdosta oli vaivaishoitohallituksen syyslukukauden alusta keksittävä muita keinoja näitten lasten sijoittamiseksi. Kun samaan aikaan talonmistajat häätivät asunnoistaan varsinkin sellaisia perheitä, joissa oli paljon lapsia, eivätkä nämät perheet asuntopulan takia kyenneet hankkimaan itsellensä uusia asuntoja, oli vaivaishoitohallituksen, jonka velvollisuus oli pitää huolta siten kodittomiksi jääneistä lapsista, pakko vuokrata erityinen huoneisto Perämiehenkadun talosta n:o 12. Kodissa, jota sanotaan koulukodiksi, oli tilaa yhdelle johtajattarelle ja 18 pojalle ja sen kustannukset suoritetaan tililtä „elätteelleantokustannukset“.

Kansliatyö.

Lastenrekisterissä, joka järjestettiin vuonna 1912 ja joka käsittää kaikki vaivaishoitohallituksen huostaansa ottamat lapset, oli vuoden alussa 1,788 henkilöselvitystä. Vuoden varrella tuli lisää 260 uutta selvitystä, joten niitä vuoden lopussa oli 2,048.

Lähetettyjen kirjeitten lukumäärä oli 262.

Elätteelleanto.

Vuoden varrella elätteelle annettuihin nähden tapahtuneet muutokset käyvät selville seuraavasta taulusta:

	Kaupungissa.		Maalla.		Yhteensä.	
	Aikuisia.	Lapsia.	Aikuisia.	Lapsia.	Aikuisia.	Lapsia.
Vuoden alussa oli elätteelle annettuja	7	198	101	571	108	769
„ varrella annettiin elätteelle.	—	52	12	116	12	168
Vuoden varrella ollut elätteellä	7	250	113	687	120	937
Näistä poistui:						
Muutettuina toiseen elätteelleanto-						
paikkaan	—	14	2	26	2	40
Vanhempain tahi omaisten huostaan						
ottamina	—	18	1	32	1	50
Toisen kunnan huostaan ottamina..	—	—	—	1	—	1
Kasvatuslautakunnan huostaan otta-						
mina	—	1	—	8	—	9
Työhön kykeneviksi tultuaan	—	22	16	41	16	63
Otettuina kunnalliskotiin, kunnan las-						
tenkotiin tahi muuhun laitokseen..	1	6	2	4	3	10
Kuolleina	—	1	10	3	10	4
Yhteensä vuod. kuluessa poistuneita	1	62	31	115	32	177
Vuoteen 1917 jäljellä olevia	6	188	82	572	88	760

Seuraava taulu osoittaa maaseudulle elätteelle annettujen sijoi-
tuksen eri paikkakunnille:

Elätteelleantoalue.	Jäljellä v:ltä 1915.		Vuonna 1916 lisäksi tulleita.		Vuonna 1916 poistuneita.		Jäljellä v:een 1917.	
	Aikuisia.	Lapsia.	Aikuisia.	Lapsia.	Aikuisia.	Lapsia.	Aikuisia.	Lapsia.
Espoo	3	70	—	12	—	10	3	72
Kirkkonummi	6	63	—	7	2	8	4	62
Siuntio	6	55	1	4	1	4	6	55
Vihti	6	53	—	15	1	8	5	60
Helsingin pit.	4	60	1	27	1	9	4	78
Tuusula	1	64	—	11	—	16	1	59
Sipoo	3	36	—	8	1	4	2	40
Janakkala	—	18	—	5	—	5	—	18
Muut kunnat ¹⁾	72	152	10	27	25	51	57	128
Yhteensä	101	571	12	116	31	115	82	572

¹⁾ Näillä tarkoitetaan kuntia, joihin ei ole asetettu erityisiä asiamiehiä, vaan joissa silmälläpitoa toimittaa asianomainen vaivaishoitoviranomainen.

Paikallisasiamiehinä edellä mainituissa piireissä toimivat:

Kirkkonummella	rouva Hildur Sundqvist,
Espoossa	rouva Anna Charpentier,
Siuntiossa	neiti Victoria Boxström,
Vihdissä	neiti Frieda Gräsbäck,
Helsingin pitäjässä	rouva Maria Ekholm,
Tuusulassa	neiti Siina Helenius huhtikuun 1 päivään, jolloin hänen sijansa tuli neiti Matilda Winqvist,
Sipoossa	sairaanhoitajatar neiti Agnes Lindén,
Janakkalassa	rouva Zaida Einola.

Elintarpeitten yhtämittäinen hinnannousu pakotti vaivaishoitohallituksen melkoisesti korottamaan elätteelle annetuista lapsista maksettavaa korvausta. Niinpä korotettiin tammikuun 1 päivästä lukien maaseudulle elätteelle annettujen maksua 3 markalla, niin että korkein maksu oli 18 markkaa lasta kohti kuukaudessa, ja kaupunkiin elätteelle annettujen maksua 2 markalla, nousten kuukausimaksu siten 20 markkaan. Viimeksi mainittuihin lapsiin nähden huomattiin tämäkin korotus riittämättömäksi, minkä vuoksi vaivaishoitohallitus lokakuun 1 päivästä lukien myönsi vieläkin 10 markan lisäyksen elätteelleantokustannuksiin kuukaudessa, niin että kuukausimaksu kaupungissa oli vuoden lopussa 30 markkaa lasta kohti.

Elätteelle annettujen valvontaa.

Valvontaa toimitettiin maaseutuun nähden entiseen tapaan, osittain asianomaisten paikallisasiamiesten vuosineljänneksittäin toimittamilla tarkastuksilla, osittain lastenhoidontarkastajan vuoden varrella kaikissa elätteelleantopiireissä suorittamilla tarkastuksilla. Tarkastuksissa huomattiin, että hoito yleensä oli osittain hyvä, osittain täysin tyydyttävä. Verraten harvalukuisissa tapauksissa oli syytä painavampiin muistutuksiin, jotka puolestansa aiheuttivat muistutuksia ja huomautuksia kasvatusvanhemmille, vieläpä joskus lapsen siirtämisen sopivampaan kotiin.

Useimmat muistutukset kohdistuivat lasten vaatetukseen, varsinkin jalkineisiin, joitten tavallista suuremmassa määrässä huomattiin olevan jossain määrin epätyydyttävässä kunnossa, osaksi johtuen siitä, että kasvatusvanhempain oli vaikea olevien olojen vallitessa hankkia jalkineita kohtuullisiin hintoihin. Lasten käytös kodeissa ja kouluissa samoin kuin heidän edistymisensäkin oli yleensä tyydyttävä; 8 poikaa kumminkin pahantapaisuuden vuoksi annettiin kasvatuslautakunnan hoitoon. Lasten terveyden-

tila oli sekin yleensä hyvä; useat heikoimmista olivat melkoisesti virkistyneet, mikä osoittaa heidän saaneen hyvää hoitoa ja ravintoa.

Kertomuksessaan vuodelta 1915 huomautti vaivaishoitohallitus katsoneensa välttämättömäksi ryhtyä toimenpiteisiin apulaisen hankkimiseksi lastenhoidontarkastajalle, jotta kaupunkiin elänteelle annettujen lasten hoidon valvonta saataisiin tehokkaammaksi, kun ei tarkastaja lisääntyneitten kansliatöitten vuoksi voinut olojen vaatimassa määrässä täyttää valvontatehtävänsä. Sittenkuin 1916 vuoden menosääntöön oli otettu tarkoitukseen tarvittava määräraha, määrättiin apulaiseksi Porvoon käsityökoulun opettajatar, neiti Ida Sulin.

Kaupunkiin elänteelle annettujen, koko vuoden tahi suurimman osan vuotta elätteellä olleiden lasten luona käytiin vähintään 4 kertaa, muitten, puoli vuotta tahi sitä lyhyemmän ajan valvonnan alaisina olevien luona käytiin, riippuen ajan pituudesta, 1—3 kertaa.

Näitten käyntien tuloksena esitettäköön seuraavaa:

Lasten vanhempien elämäntapoihin nähden ei mitään moitittavaa huomattu. Lasten hoito on sekä siveelliseltä että ruumiilliselta kannalta ollut tyydyttävä.

Asuntoihin nähden on olemassa suuria eroavaisuuksia. Useitten kotien tyydyttäessä hyvinkin suuret vaatimukset on toisia, jotka ovat joko välttävät tahi kerrassaan epätydyttävät, riippuen viimeksi mainittu seikka suureksi osaksi vallitsevasta asuntopulasta, joka pakottaa monen perheen asumaan kosteissa ja rappeutuneissa huoneissa sekä on sitä paitsi arveluttavassa määrässä saattanut käytäntöön asukkijärjestelmän. Nämä molemmat asianhaarat ovat terveydelliseltä kannalta mainittavat, jota paitsi jälkimmäinen ei ehkä ollut vailla epäsiiveellisiäkään seurauksia.

Huolimatta varsinkin vaatetavaroitten kuulumattomasta hinnanoususta ovat sekä makuu- että pitovaatteet olleet osittain hyvät, osittain tyydyttävät, mikä on suureksi osaksi johtunut siitä että kaupungin kansakoulut ovat antaneet sekä vaatteita että jalkineita.

Kouluikäiset lapset ovat, opettajien antamien ilmoitusten mukaan, säännöllisesti käyneet kouluissansa, vaikka useimmat koulut työskentelivät tilapäisissä kouluhuoneistoissa, jotka usein olivat kaukana oppilaitten kodeista.

Lasten edistyminen kouluissa on niinikään, asianomaisten opettajien lausuntojen mukaan ja mikäli lukukausitodistukset osoittavat, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, yleensä ollut osittain sangen tyydyttävä, osittain oikein hyväkin.

Lukuun ottamatta joitakin pienempiä hairahduksia oli lasten käytös koulussa ja kodeissa hyvä. Valheellisuuden ja epärehelli-

syyden takia on vuoden varrella kasvatuslautakunnan hoitoon annettu yksi tyttö.

Lasten terveydentila oli yleensä hyvä. Muutamia tuhkarokko-tapauksia lukuun ottamatta ei kulkutauteja sattunut.

Muutamat lapset olivat kumminkin heikkoja, mikä luultavasti johtui erinäisten ravitsevampien elintarpeitten, kuten maidon ja muitten rasvapitoisten aineitten puutteesta, näitä kun olevien luonnottomien olojen vallitessa saatiin aivan riittämättömät määrät, toisinaan ei ollenkaan. Vuoden varrella kuoli yksi lapsi keuhkotulehdukseen.

Lapsia on muutettu kodista toiseen kolmessa tapauksessa kasvatusäitien pyynnöstä.

Yksi 10 vuotias tyttö on tylsämielisenä kasvatuslautakunnan toimesta otettu Perttulan tylsämielisten lasten laitokseen.

Kaupunkiin elänteelle annettujen lasten koulunkäynti jakautuu seuraavasti:

	Suomea puhuvia.		Ruotsia puhuvia.		Yhteensä.
	Poikia.	Tyttöjä.	Poikia.	Tyttöjä.	
Lastentarhassa	4	—	3	4	11
Kansakoulussa	19	29	14	18	1) 82
Oppikoulussa	—	2	1	1	4
Ammattikoulussa	—	1	—	—	1
Yhteensä	23	32	18	23	1) 98

Oulunkylän
lastenkoti.

Oulunkylän kartanossa edelleen sijaitsevan lastenkodin hallinnossa, hoidossa ja tarkastamisessa ei ole kertomusvuoden kuussa tapahtunut mitään muutoksia. Lastenkodin palkatun henkilökunnan keskuudessa ei myöskään ole muita muutoksia tapahtunut kuin että eräs hoitajatar vuoden varrella omasta pyynnöstään sai eron toimestaan ja hänen sijaansa otettiin toimeensa valmistunut hoitajatar.

Paitsi tavallisia kotitöitä on lastenkodissa valmistettu seuraava määrä ompelutöitä sekä lastenkodin tarpeeksi että myös yksityiskoteihin elänteelle annetuille lapsille, nimittäin:

Pyyheliinoja	92	Korvallisenspäällisiä	23
Hursteja	64	Lastenpaitoja (poikain)	217
Korvallisenspeitteitä	48	” (tyttöjen)	199

1) Tähän on luettu 1 venettä puhuva poika ja 1 venettä puhuva tyttö.

Poikain pukuja, flanellista	44	Lastenviittoja	103
” ” tvillistä	84	Esiliinoja, tyttöjen	130
Hamosia, ginghamista	49	” poikien	104
” villaisia	38	” isoja	28
Lastenröiijyjä, flanellista	49	Poikain pukuja, villaisia	1
Lastenhousuja, printersistä	174	Käpälöriepuja	46
” flanellista	134	Housunkannattimia	12
Päällystakkeja	85	Hattuja	47
Alushameita, printersistä	64	Nenäliinoja	360
” flanellista	42	Irtopitteitä	4
Alusliivejä, printersistä	83	Pöytäliinoja	3
” flanellista	72		

Paitsi vanhempain hoitoa vaille olevia lapsia on lastenkodissa myös ollut jokunen määrä sellaisia naisia lapsinensa, joiden on toimeentulon puutteessa ollut pakko turvautua vaivaishoidon apuun. Näitten naisten työvoimaa käytettiin karkeampien askareitten, kuten ruuan keittämisen, leipomisen, siivoamisen, pesun y. m. suorittamiseen, ja katsottiin heidän työnsä vastaavan sekä heidän omia että heidän lastensakin elantokustannuksia. Tästä järjestelystä ei aluksi ollut mitään hankaluuksia huomattavissa, varsinkin kun tarkka valinta näitten naisten otossa kotiin toimitettiin, mutta kun olevat olot toivat kodin läheisyyteen kuljeksivaa työläiskansaa sekä sen läheisyyteen sijoitettiin sotaväkeä, ei näitten naisten siveellinen taso voinutkaan vastustaa näistä seikoista johtuvia kiusauksia, mistä sentähden seurauksena oli sellaisia epäkohtia, että koko järjestelystä oli luovuttava ja sijaan otettiin kelvollisia ja hyvämaineisia palkattuja palvelijattaria. Sopivan työnjaon johdosta voitiin puheenalainen työvoima vähentää 4:stä 3:een henkeen, joten kustannusten ero ei ollut mainittavan suuri.

Vuoden varrella on lastenkodissa ollut ja sieltä poistunut seuraava määrä lapsia:

	Äiteinensä.		Ilman äitiä.		Yhteensä lapsia.
	Pieniä lapsia.	Vanh. lapsia.	Pieniä lapsia.	Vanh. lapsia.	
Vuoden alussa oli	—	6	12	34	52
” varrella tuli	—	—	65	140	205
Yhteensä jäljellä olevia ja tulleet	—	6	77	174	257

	Äiteinensä.		Ilman äitiä.		Yhteensä lapsia.
	Pieniä lapsia.	Vanh. lapsia.	Pieniä lapsia.	Vanh. lapsia.	
Näistä poistui:					
Vanhempien tai omaisten huost. ottamina ..	—	6	18	65	89
Toisen kunnan huostaansa ottamina	—	—	—	7	7
Elänteelle annettuina	—	—	9	40	49
Muuhun laitokseen otettuina	—	—	5	17	22
Sairaalaan otettuina	—	—	25	15	40
Kuolleina	—	—	1	—	1
Yhteensä poistuneita	—	6	58	144	208
Jäljellä vuoteen 1917	—	—	19	30	49

Koko kertomusvuoden ajan on lastenkoti ollut täynnä, onpa toisinaan ylimääräisiäkin paikkoja, vaikkakin lyhyemmäksi ajaksi, täytynyt järjestää. Tämä on johtunut pääasiallisesti vuosi vuodelta kasvavasta lasten määrästä, jonka vaivaishoitohallitus on ollut pakotettu huostaansa ottamaan, mutta myöskin on tähän seikkaan vaikuttanut olevien olojen aiheuttama yksityishenkilöjen haluttomuus ottaa huostaansa ja hoitoonsa vieraita lapsia.

Riittävän tilavan ja muuten ajanmukaisen uuden lastenkodin tarpeellisuus, joka on jo vuosikausia ollut tuntuva ja josta erinäisissä vuosikertomuksissa on seikkaperäisesti huomautettu, on siis tänä vuonna ollut entistään pakottavampi. Tämän tarpeen tyydyttämiseksi suoritettut valmistustyöt ovat edistyneet niin pitkälle, että kaupungin rakennuskonttorissa valmistetut uuden lastenkodin piirustukset on annettu vaivaishoitohallituksen hanketta valmistamaan asettamalle komitealle, joka ensi tilassa esittää ehdotuksensa vaivaishoitohallitukselle.

Lastenkodin
terveydelliset
olot.

Vuoden varrella lastenkotiin otetuista 205 lapsesta oli 8 tuntematonta syntyperää, 91 aviotonta ja 106 aviollista.

Vastaanotetuista lapsista oli terveitä 135 ja sairaita 70. Tavallisimmat taudit olivat riisi 29 lapsella, suolitulehdus 9:llä, vähäverisyys 12:lla, risatauti 5:llä, sydänvika 5:llä, lastenatrofia 3:lla, tuberkulosi (ei keuhkoissa) 3:lla j. n. e. Vastaanotettaessa oli yhdellä lapsella tuhkarokko, josta tartunta levisi pienten lasten osastoon, jonka hoidokeille tauti on hengenvaarallinen.

Poistetuista oli 136 terveitä tahi melkoisesti parantuneita, 71 sairaita tahi huonontuneita ja yksi kuoli äkilliseen tarttuvaan suolikatarriin.

Sairastuneista lähetettiin kulkutautisairaalaan 20 tuhkarokkoon, 1 kuristustautiin, 2 kurkkumätään ja 2 tulirokkoon sairastunutta; Marian sairaalan lastenosastolle lähetettiin 6 tarttuvaan suolituleh-

dukseen sairastunutta, 3 keuhkkokuumeeseen ja 1 lastenatrofiaan sairastunut sekä yleisen sairaalan ihotautiosastolle 3 pitkäaikaista ja itsepäistä ihotautia sairastavaa lasta. Muista poistetuista sairasta lapsista oli 9:llä riisi, 5:llä lastenatrofia, 7:llä vähäverisyys, 3:lla tuberkulosi, 5:llä sydänvika j. n. e.

Poistettuja punnittaessa havaittiin, että 172 lasta oli lisääntynyt painossa enemmän kuin 100 gr. 20 oli menettänyt painossa enemmän kuin 100 gr. ja 16 lapsen paino oli ennallaan.

Paitsi yllämainittua tuhkarokkokulkutautia oli lastenkodissa useita vesirokkotapauksia, jotka vaarattomina hoidettiin kodissa.

Tulirokko- ja kurkkumätätapaukset olivat satunnaisia, toisistaan riippumattomia.

Tohtorinrouva Emma Grefbergin rahaston synnystä ja suunnitellusta käyttämisestä on aikaisemmin tehty selkoa. Tämän rahaston korkojen, joita vuoden alussa oli 8,566 markkaa 13 penniä, käyttämisestä mainittakoon, että niistä jaettiin seuraavat stipendit eli opintoavustukset opetuksen saamiseksi allamainituissa kouluissa ja ammateissa, nimittäin:

Tohtorinrouva
Emma Gref-
bergin rahasto

	Poikia.	Tyttöjä.
Ammattikoulussa	3	6
Liikeapulaisten iltakoulussa	—	3
Alkeiskoulussa	1	2
Kellosepänopissa	—	—
Ompelijanopissa	—	1
Latojanopissa	1	1
Puusepänopissa	1	—
Yhteensä	6	13

Avustukset ja stipendit vaihtelivat 20—700 markkaan ja oli niiden yhteenlaskettu määrä 5,905 markkaa.

Rekisteritoimiston toiminnassa ei ole mainittavaa muutosta tapahtunut.

Rekisteri-
toimisto.

Henkilökunnassa on tapahtunut se muutos, että neiti Elna Ekholm kesäkuun 1 päivänä siirtyi lastenhoito-osastolle ja hänen sijaansa otti vaivaishoitohallitus kesäkuun 5 päivänä neiti Helmi Sahrmanin.

Toimisto oli kuten edellisenäkin vuonna avoinna, paitsi sitä varten määrättyinä kansliatunteina, myöskin iltapäivin klo 5—7.

Tiedustelujen luku on vuoden kuluessa huomattavasti vähentynyt, mikä seikka johtunee, kuten yksityisetkin yhdistykset arvelevat, siitä, että vähävaraiseen väestöön kuuluvilla naisilla

Avunetsijöitä
koskevat tie-
dustelut.

ja miehillä on ollut tarjona hyväpalkkaista työtä tehtaissa ja työpajoissa.

Avunetsijöitä koskevia tiedusteluja tehtiin yksityishenkilöiden ja armeliaisuusyhdistysten taholta vuoden varrella seuraavat määrät:

Yksityishenkilöt (niistä 144 a. p. ja 39 i. p.)	183
Kaupunkilähetys	65
Kasvatuslautakunta	5
Kansanlastentarhat	23
Lastenhoidon edistämisyhdistys	33
Suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolat	583
Köyhäin lasten työkodit	70
Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys	118
Maitopisara	4
Yhdistys C. E.	62
Rouvasväenyhdistys	2
Yhteensä	1,148

Ilmoituksia
hädänalaisille
annetusta
avusta.

Seuraavan määrän ilmoituksia puutteenalaisille henkilöille annetusta avusta ovat tehneet:

Kaupunkilähetys	1,568
Lastenhoidon edistämisyhdistys	97
Maitopisara	146
Kansanlastentarhat	544
Yhdistys Konvalescenthem-Toipumakoti	168
Suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolat	462
Ruotsinkielisten ” ”	241
Pippingsköldin turvakoti	38
Köyhien lasten työkodit	266
Suomenkieliset kansakoulut	6,040
Ruotsinkieliset ”	6,214
Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys	39
Yhteensä	15,823

Ilmoituksia
lakkauteuista
avustuksista.

Seuraavan määrän ilmoituksia lakanneista jatkuvista avustuksista ovat tehneet:

Lastenhoidon edistämisyhdistys	48
Maitopisara	111
Yhdistys Konvalescenthem-Toipumakoti	166
Pippingsköldin turvakoti	40
Yhteensä	365

Rekisteröityjen korttien luku lisääntyi 1,847:llä ja oli vuoden lopussa 12,048. Henkilöselvitysten luku lisääntyi 1,720:llä ja oli vuoden lopussa 9,171. Lisäksi tulleista selvityksistä koski 1,486 vaivahoidolta ja 234 ainoastaan hyväntekeväisyysyhdistyksiltä avustusta saaneita henkilöitä.

Rekisteri.

Rekisteritoimistolle ilmoitetuista kerjäävistä henkilöistä oli 57 ilmoittanut väärän osoitteen. Varoituksen saamiseksi kerjuusta ilmoitettiin toimitusjohtajalle 45 henkilöä. Näistä oli kahdeksalla kotipaikkaoikeus toisessa kunnassa. Yhdistyksille tehtiin 113 ilmoitusta sellaisista yksityisiltä henkilöiltä avustusta pyytäneistä henkilöistä, joilla ei ollut kaupungissa kotipaikkaoikeutta tahi jotka eivät olleet avustuksen tarpeessa.

Kerjuu.

Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa oli v. 1916 yhteensä 1,007 henkilöä (v. 1915 oli näitä 1,184). Näistä oli kunnalliskodissa ja sen eri osastoilla 861 (v. 1915 — 960) sekä työlaitoksessa 146 miestä.

Kunnalliskoti
ja työlaitos.

Kunnalliskodin eri osastoilla oli:

Miehiä	257
Naisia	499
Lapsia	105
Yhteensä	861

Ikänsä mukaan ryhmittyvät nämä seuraavasti:

	Kunnallis- koti.	Työlaitos.
Alle 10 vuoden	105	—
10—20 vuoteen	22	6
20—30 ”	91	22
30—40 ”	81	21
40—50 ”	79	34
50—60 ”	88	32
60—70 ”	146	23
70—80 ”	172	8
80—90 ”	68	—
Yli 90 vuoden	9	—
Yhteensä	861	146

Näistä oli syntyneitä:

Helsingissä	118	36
Muilla paikkakunnilla	743	110

Kaikkiaan 1,007 hoidokista kuoli kertomusvuoden varrella 68 (v. 1915 kuoli 63), nimittäin:

Miehiä	36
Naisia	30
Lapsia	2
Yhteensä	68

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keskim. kuuk.
Tammikuussa.....	593	524	561.2
Helmikuussa	592	580	588.3
Maaliskuussa	607	590	598.0
Huhtikuussa	610	583	599.36
Toukokuussa	579	546	566.9
Kesäkuussa.....	548	521	532.4
Heinäkuussa	527	507	517.2
Elokuussa	516	501	508.1
Syyskuussa	513	506	509.6
Lokakuussa	545	505	520.8
Marraskuussa	585	545	565.6
Joulukuussa	604	585	594.48

Vuotuinen keskimäärä oli 555.2.

Mielenvikaisia oli laitoksessa 11 (v. 1915 15), nimittäin 6 miestä ja 5 naista.

1 mies ja 6 naista lähetettiin kotiseudulleen tahi ottivat kunnan asiamiehet heidät huostaansa.

Laitokseen kirjoitettujen luku oli vuoden alussa 524 ja vuoden lopussa 605.

Kykynsä mukaan ovat kunnalliskodin hoidokit tehneet työtä, niin että esim. miltei kaikki vuoden varrella tehdyt vaatteet ja kalustoesineet ovat heidän valmistamansa ja kunnossapitämänsä. Erittäin on hallinto koettanut hankkia hoidokeille työtä antamalla heidän kehrätä ja kutoa laitokselle mikäli työaineita on riittänyt.

Työlaitoksen tulot nousivat Smk:aan 49,617: 87, josta määrästä Smk 45,017: 56 kertyi vuoden varrella, jota paitsi maksamattomia laskuja oli Smk 4,600: 31. Lähempiä tietoja tulojen jakautumisesta saadaan seuraavasta taulusta:

Kun bruttomenoja oli, niinkuin siv. 234 näkyy, Smk 121,861: 98, huomataan, että työlaitoksen vuotuiset nettomenot olivat Smk 72,244: 11, eli, jaettuina 22,909 hoitopäivälle, Smk 3: 15 hoitopäivää kohti.

Paitsi vuosittain uusiutuvia puutarha-, maanviljelys- ja talous-y. m. töitä on kunnalliskodissa, kuten edellisinäkin vuosina, suoritettu Kivelän sairaalan ja siellä hoidettujen haavoittuneitten sotilaitten vaatteitten pesu, jota paitsi laitoksen henkilökunnan ja sen perheitten vaatteitten pesua suoritettiin. Laskelmien mukaan tuotti mainittu pesu, josta mankeloituna maksettiin vain 23 penniä kilolta, kaupungille Smk 21,717: 50. Tähän ei ole luettu kunnalliskodin, työlaitoksen eikä lastenkodin vaatteiden pesua.

Tässä seuraava taulu osoittaa työaineiden käytön Helsingin kaupungin työlaitoksen työpajoissa vuonna 1916.

	Säästö vuoteen 1916.	Vuoden varrella ostettu.	Yhteensä.	Vuoden varrella käytetty.	Säästö vuoteen 1917.
	Smk.	Smk.	Smk.	Smk.	Smk.
Sepänpaja	1,706 32	4,356 73	6,063 05	2,385 34	3,677 71
Suutarintyöpaja	10,221 84	25,583 63	35,805 47	19,649 09	16,156 38
Räätälintyöpaja	12 32	65 57	77 89	46 85	31 04
Puusepäntyöpaja	5,928 74	13,884 97	19,813 71	7,121 26	12,692 45
Maalarintyöpaja	654 65	5,935 72	6,590 37	3,886 08	2,704 29
Kirjansitomatyöt	75 91	541 89	617 80	398 83	218 97
Sekalaiset työt	68 35	67 90	136 25	70 26	65 99
Yhteensä Smk	18,668 13	50,436 41	69,104 54	33,557 71	35,546 83
Valmisteita varastossa	2,620 —	6,031 —	8,651 —	1,532 50	7,118 50
Kaikkiaan Smk	21,288 13	56,467 41	77,755 54	35,090 21	42,665 33

Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin samaan tapaan kuin edellisenä vuonna. Vuosi 1916 oli kumminkin satoon nähden edeltäjäänsä huonompi. Huomautus koskee varsinkin perunoita ja juurikasveja, jota vastoin heinäsaato oli koko joukon parempi kuin vuonna 1915. Bruttotulo nousi 8,000 markkaan. Kokonaistuloja kunnalliskodista oli tilikirjojen mukaan vuonna 1916 Smk 41,504: 05 (v. 1915 Smk 46,164: 71).

Vaivashoitohallituksen maaliskuun 1 päivänä 1915 vahvistamia määräyksiä kunnalliskodin ja siihen yhdistettyjen laitosten hoidokeille annettavista uutterusrahoista noudatettiin kuluneenakin vuonna.

Vuoden alussa oli säästökassatilejä 290. Vuoden varrella on avattu 188 ja päätetty 129 tiliä, joten tilejä vuoden vaihteessa oli 349.

Säästö vuodelta 1915 oli Smk 234: 60; vuoden kuluessa säästöönpantiin 3,494 erässä Smk 11,924: 45 ja otettiin 5,996 erässä Smk 11,876: 20; säästö vuoteen 1917 oli siis Smk 282: 85.

Säästökassatilillä oli joulukuun 31 p:nä	
pankissa tallella	Smk 1,447: 60
Kassassa	„ 282: 85
Yhteensä	Smk 1,730: 45

Kertomusvuonna oli kuten edellisenäkin vuonna kunnalliskodissa kaksi terveydenhoitolautakunnan valvonnan alaista väliaikaista sairausosastoa entisin ehdoin.

Tämän oheisessa taulussa 3 tehdään tarkemmin selkoa kunnalliskodin ja siihen kuuluvien laitosten ruuanpidosta.

Kustannuksia kunkin henkilön ruuasta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa oli keskimäärin 69.8 penniä (v. 1915 53.3 penniä) ja lastenkodissa keskimäärin 69.4 penniä päivässä.

Kunnalliskodin ja siihen kuuluvien laitosten menot olivat v. 1916 Smk 466,915: 39 (1915 Smk 450,509: 27), nimittäin:

	1916.	1915.
Kunnalliskodin	Smk 309,148: 15	295,888: 92
Työlaitoksen	„ 121,861: 98	121,500: 30
Lastenkodin	„ 35,905: 26	33,120: 05
	Smk 466,915: 39	450,509: 27

Vuonna 1916 oli hoidokkien elatuspäiviä yhteensä 224,760 (v. 1915 215,591), nimittäin:

	1916.	1915.
Kunnalliskodissa	180,662	169,711
Työlaitoksessa	22,909	27,078
Lastenkodissa	21,189	18,802
Yhteensä	224,760	215,591

Virkailijoiden ja palvelijoiden elatuspäiviä oli 23,620, nimittäin:

	Virkillij.	Palvelij.	Yhteensä.
Kunnalliskodissa	4,745	11,000	15,745
Työlaitoksessa	—	2,555	2,555
Lastenkodissa	730	4,590	5,320
Yhteensä	5,475	18,145	23,620

Keskikustannus kultakin elatuspäivältä oli:

	1916.	1915.
Kunnalliskodissa ja työlaitok-		
sessa	Smk 2: 11	Smk 2: 12
Lastenkodissa	„ 1: 69	„ 1: 76
Koko laitoksessa	„ 2: 07	„ 2: 09

Kertomusvuosi kului laitoksessa rauhallisesti sattumatta mainittavampaa häiriötä järjestyksessä tahi työssä. Lienee paikallansa mainita, että naisten luku oli suuri, riippuen tämä seikka vallitsevista kalliista elantokustannuksista, jota vastoin miesten luku ei ollut sanottavasti lisääntynyt. Tilanahtautta ei siitä huolimatta ollut, vaikka avonaisten naispaikkojen lukumäärä ajoittain olikin vähentynyt aivan pieneksi.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen lääkärintointa hoiti kuten ennenkin lääketieteenlisensiaatti Hj. M. Stenbäck, joka keskiviikkoisin ja lauantaisin otti sairaita vastaan ja hoiti osastoilla äkillisesti sairastuneita sekä kerran viikossa tarkasti pienten lasten osaston. Neuvotteluja oli noin 2,000.

Terveystila
kunnallis-
kodissa ja
työlaitoksessa.

Kulkutaudeista ovat esiintyneet tuhkarokko ja kurkkumätä, mutta ainoastaan satunnaisina.

Sairasosastoilla on käyty 5—6 kertaa viikossa. Potilaiden vaihtuminen käy selville seuraavista numeroista:

Jäljellä vuodelta 1915	42
Vastaanotettuja vuoden varrella	197
Yhteensä	239
Poistettuja vuoden varrella	146
Jäljellä vuoteen 1917	93
Yhteensä	239

Vuoden varrella poistetuista siirtyi 27 vapaaseen elämään, 10 siirrettiin työlaitokseen, 47 kunnalliskotiin, 10 Kivelän sairaalaan, 2 Hesperian sairaalaan, 2 Marian sairaalaan ja 48 on kuollut.

Kuolemansyyt olivat seuraavat:

Vanhuudenheikkous....	13	Keuhkotulehdus.....	3
Verenvuoto aivoissa....	8	Munuaistauti	5
Tuberkulosi.....	4	Kalkkeutuminen	3
Syöpä	4	Sokeritauti	1
Sydäntauti	7		

Sairaanhoitopäiviä oli eri kuukausina seuraava määrä:

Tammikuussa	2,318	Elokuussa	2,489
Helmikuussa	2,746	Syyskuussa	2,471
Maaliskuussa	3,116	Lokakuussa	2,472
Huhtikuussa.....	3,066	Marraskuussa	2,628
Toukokuussa	2,936	Joulukuussa	2,882
Kesäkuussa	2,573		
Heinäkuussa	2,485		
		Yhteensä	32,182

Taulu I. Helsingin kaupungin työlaitoksen toiminta v. 1916.

	Tulot hoidokkien päivätöistä, tarveaineet lukuun otettuina. Smk.						Teh- tyjä päivä- töitä.	Päivä- työn keski- arvo.
	Vieraita töitä.	Työlai- tokselle tehtyjä töitä.	Kunnal- liskodille tehtyjä töitä.	Lasten- kodille tehtyjä töitä.	Yhteensä tuloja.			
Sepänpaja	191 25	219 15	1,823 77	30 25	2,264 42	1,053	2 15	
Suutarintyöpaja.....	11,758 70	1,733 55	2,809 30	146 80	16,448 35	2,055	8 —	
Räätälin ”	269 95	1,265 95	1,515 85	7 50	3,059 25	1,566	1 95	
Puusepän ”	4,291 16	2,041 35	3,872 45	602 47	10,807 43	2,010	5 38	
Maalarin ”	769 65	1,414 95	3,078 77	136 30	5,399 67	1,380	3 91	
Kirjansitojantöitä	262 05	16 50	570 45	— —	849 —	353	2 41	
Sekalaisia töitä	23 —	3,756 65	6,360 35	649 75	10,789 75	10,278	1 05	
Yhteensä	17,565 76	10,448 10	20,030 94	1,573 07	49,617 87	18,695	2 65	

Taulu 2. Katsaus vaivahoitohallituk-

Henkilöitä, jotka on lähe-

Henkilöitä, jotka on lähe-																											
Kunnalliskotiin ja työlaitokseen.										Kaupungin sairaaloihin.										Ylei-							
Kunnallis- (ynnä las- ten-) kotiin.					Työlaitokseen.					Yhteensä.	Kasvatustalokunnan vastaan- otokotiin.	Kaupunkitähdet vastaanotokotiin.	Köyhäinhoidon kouluotiin.	Marian sairaalaan.		Kunnall. lastensairaalaan.	Kulutuslääkärin sairaalaan.	Hämäläisten sairaalaan.	Heerengrändin sairaalaan.	Kivelän sairaalaan.		Kunnalliskodin sairaalaan.	Niekbyn mielisairaalaan.	Yhteensä.	Sisätautien osastolle.	Kirurgiselle osastolle.	Naisautien osastolle.
Miehiä.	Naisia.	Lapsia.							Sisätautien os.					Kirurgiselle os.	Yleisosastolle.					Mielenvikaisten hoito-osastolle.							
Pääkanslia.																											
Tammikuu	3	9	4	3	19	2	3	—	51	5	2	—	9	2	24	5	13	1	112	—	1	1					
Helmikuu	2	6	7	1	16	1	1	—	34	16	2	—	5	7	27	6	9	—	106	—	1	1					
Maaliskuu	4	5	2	—	11	—	—	—	43	16	6	—	8	3	27	7	6	—	116	—	—	2					
Huhtikuu	—	6	5	—	11	1	—	—	35	11	5	—	6	1	18	1	7	—	84	—	—	1					
Toukokuu	1	5	3	1	10	2	—	—	65	7	5	—	8	2	24	4	3	3	121	1	1	1					
Kesäkuu	2	10	8	2	22	—	—	—	33	5	4	—	7	—	19	9	—	—	77	—	—	2					
Heinäkuu	2	5	1	1	9	—	—	—	56	7	2	—	7	—	15	6	—	—	93	—	1	—					
Elokuu	1	2	5	—	8	—	—	—	48	5	2	—	8	—	17	3	5	—	88	1	1	—					
Syyskuu	1	5	2	—	8	2	—	—	42	4	9	—	4	12	18	1	1	—	91	—	—	—					
Lokakuu	5	4	1	3	13	1	1	—	45	2	2	—	6	5	20	3	6	1	90	2	1	1					
Marraskuu	2	6	7	2	17	—	—	—	43	7	5	—	8	2	34	4	3	—	106	—	1	1					
Joulukuu	1	3	1	5	10	—	—	—	30	6	1	—	6	3	23	—	3	1	73	1	1	—					
Yhteensä	24	66	46	18	154	9	5	—	525	91	45	—	82	37	266	49	56	6	1,157	5	8	10					
Haarakanslia.																											
Tammikuu	10	11	12	7	40	—	—	—	25	11	3	—	6	2	18	24	8	—	97	—	—	—					
Helmikuu	6	7	12	2	27	2	2	—	34	12	10	—	5	2	33	19	8	—	123	1	1	2					
Maaliskuu	5	15	15	6	41	—	3	—	10	13	7	—	7	2	25	17	5	—	86	—	—	3					
Huhtikuu	2	8	8	7	25	2	—	—	19	5	5	—	9	2	26	17	5	—	88	—	—	1					
Toukokuu	3	16	23	4	46	1	2	—	27	5	6	—	10	1	28	15	6	1	99	1	—	—					
Kesäkuu	2	8	17	1	28	1	—	—	19	7	6	—	7	—	16	24	5	1	85	—	—	1					
Heinäkuu	1	10	9	4	24	—	—	—	15	4	4	—	7	—	19	22	5	—	76	—	2	1					
Elokuu	1	7	22	—	30	4	3	—	15	7	2	—	8	—	15	10	6	—	63	—	2	—					
Syyskuu	—	4	12	2	18	—	1	—	21	4	2	—	4	4	9	12	5	—	61	—	—	—					
Lokakuu	2	15	9	11	37	2	2	—	28	3	1	—	5	4	26	8	3	—	78	—	—	1					
Marraskuu	5	18	11	1	35	—	—	—	23	8	5	—	5	1	26	15	5	—	88	—	—	1					
Joulukuu	6	10	18	5	39	—	—	1	22	2	6	—	4	2	23	16	2	—	77	—	—	1					
Yhteensä	43	129	168	50	390	12	13	1	258	81	57	—	77	20	264	199	63	2	1,021	2	5	11					

sen kansliain työhön vuonna 1916.

tetty		seen sairaalaan.		Yksityis-sairaaloihin.		Kenkhotautiparantolaan.	Lääkkeitä.	Sairasparaseleja.	Maksuton lääkeparanu.	Hautauksia.	Varattomuuden todistuksia										Ruokailupöytä.	Yömaailupöytä.	Evyttäjä hakemuksia.	Muuta asiota.	Kaiken kaikkiaan.
											Parantolajan pääsemiseksi.	Eläkeitä varten.	Passia varten.	Verojen maksun.	Oikeuspöytä varten.	Koulunkäyntiä varten.									
1	1	1	1	1	1	—	98	—	6	2	32	19	1	20	2	—	—	5	11	2,677	3,016				
1	2	—	3	10	1	1	129	1	21	13	40	19	3	7	1	—	4	7	1,850	2,230					
1	—	—	3	9	2	2	137	—	12	4	31	41	9	3	3	—	—	12	1,808	2,198					
—	2	—	—	3	—	—	115	1	22	13	30	160	8	11	7	3	2	14	1,458	1,943					
2	—	—	—	11	—	—	152	—	11	6	24	60	5	5	—	9	1	6	1,569	1,992					
1	—	—	—	2	5	—	177	2	16	10	22	114	7	10	3	7	3	5	1,318	1,798					
—	—	—	—	4	—	—	103	—	5	4	15	7	1	1	—	2	—	2	1,472	1,720					
1	1	—	1	5	1	1	77	—	6	10	14	12	1	1	—	14	—	3	1,568	1,808					
1	1	—	1	2	—	—	161	—	8	8	42	39	3	2	—	84	—	6	1,678	2,134					
1	1	—	1	2	—	—	119	—	12	11	34	86	2	10	2	17	1	7	1,560	1,975					
2	2	—	2	8	—	—	110	—	14	10	17	35	4	4	—	3	6	7	2,336	2,677					
2	—	—	1	5	—	—	135	—	10	11	19	36	5	4	3	4	2	9	1,663	1,994					
13	9	—	15	77	5	5	1,513	4	143	102	320	628	49	78	21	140	7	27	89	20,957	25,485				
1	1	—	2	—	4	—	254	2	30	10	22	2	2	—	2	—	—	34	3,924	4,423					
2	—	—	2	1	9	1	276	2	36	7	20	3	4	3	—	1	7	51	2,406	2,980					
1	—	2	—	1	7	—	327	4	29	5	17	23	2	2	5	—	1	40	2,199	2,797					
—	—	—	2	1	4	—	292	3	27	12	17	208	3	4	1	—	—	42	2,291	3,019					
3	—	—	1	—	5	—	232	3	22	8	9	30	6	1	3	1	—	33	1,692	2,198					
—	—	—	1	1	3	—	178	7	10	6	15	19	24	1	—	—	1	22	1,340	1,740					
—	1	—	—	1	4	—	198	2	19	8	13	6	5	—	2	2	—	20	1,349	1,729					
—	—	—	—	3	4	—	150	1	12	6	15	11	5	2	—	3	—	15	959	1,283					
—	1	—	2	—	—	—	170	6	3	—	10	21	3	2	2	15	—	15	1,406	1,738					
—	—	—	—	3	—	—	185	—	9	5	8	47	1	—	—	18	—	18	1,499	1,914					
—	1	—	1	—	3	1	209	7	19	7	12	18	—	—	1	1	—	26	1,572	1,999					
—	—	—	2	3	—	1	206	3	21	4	9	9	1	2	1	—	—	25	1,455	1,858					
8	4	3	11	8	52	2	2,677	40	237	78	167	397	56	17	16	43	12	2	341	22,092	27,678				

Taulu 3. Helsingin kaupungin kunnalliskodin ja siihen tuotteet

	Grahami- jauhoja.	Suolaa.	Sokeria.	Kahvia.	Munia.	Perunoita.	Hiivaleipää.	Hapanta leipää	Ruis- jauhoja.	Puuroksia.	Herneitä.	Maitoa.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kpl.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	litr.
A. Kunnalliskoti ja työlaitos.												
<i>Säästö vuodelta 1915</i>	—	5,422	823	89.3	206	1,996	—	—	30,146	1,000	1,797	—
Osin toimitettu, osin ostettu vuonna 1916	8,093	8,000	2,157	345.7	4,683	123,335	—	—	48,770	3,131	4,050	130,091
Sekalaisia vähäisiä elintarpeita ja ylimääräistä kestitystä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruokalassa käytetty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	8,093	13,422	2,980	435.0	4,889	125,331	—	—	78,916	4,131	5,847	130,091
<i>Säästö vuoteen 1917</i>	4,155	8,000	437	39.5	52	25,661	—	—	8,220	2,259	1,992	—
Jäljellä Smk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Lastenkoti.												
<i>Säästö vuodelta 1915</i>	—	—	100	6	—	—	—	—	60	—	50	—
Osin toimitettu, osin ostettu vuonna 1916	—	—	578	13	—	8,040	1,159	1,295	807	—	80	27,294
Sekalaisia vähäisiä elintarpeita ja ylimääräistä kestitystä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruokalassa käytetty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	—	—	678	19	—	8,040	1,159	1,295	867	—	130	27,294
<i>Säästö vuoteen 1917</i>	—	—	75	—	—	100	—	—	130	—	15	—
Jäljellä Smk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Muist.: Vuonna 1916 jaettiin kunnalliskodissa ja työlaitoksessa kaikkiaan
kunnalliskodissa hoidokeille.... 180,662
työlaitoksessa ” 22,909
virkailijoille 18,300
221,871

Täyden päiväannoksen kustannus

” ” ”
” ” ”
” ” ”

yhdistettyjen laitosten ruokalaan toimitetut ja ostetut vuonna 1916.

Vehnä- jauhoja.	Lihaa.	Suurimoja							Sikojä.	Silavaa.	Silakoita.	Voita.	Lanttuja.	Porkkan.	Maltaita.	Smk.	
		Vehnä- kg.	Manna- kg.	Riisi- kg.	Ohra- kg.	Kaura- kg.	Grahami- kg.	kpl.									
17,898	89	—	—	1,189	—	1,100	—	74	585	90	130	100	100	477	46,819	65	
8,568	8,151	1,750	400	100	3,765	3,900	500	34	5,605	11,095	1,588	25,660	3,428	1,636	135,572	81	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,966	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	9,250	60	
26,466	8,240	1,750	400	1,289	3,765	5,000	500	82	6,190	11,185	1,718	25,760	3,528	2,113	206,609	22	
4,772	635	528	124	108	—	—	85	82	279	1,000	25	6,400	320	430	46,502	69	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160,106	53	
242	—	—	80	100	—	50	—	—	100	—	50	—	—	—	864	88	
244	874	—	240	106	—	422	—	6	598	270	310	—	—	—	14,067	32	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,097	32	
—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	736	—	
486	874	—	320	206	—	472	—	3	698	270	360	—	—	—	19,747	52	
179	—	—	50	73	—	27	—	3	41	10	25	—	—	—	1,173	12	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,574	40	

221,871 sekä lastenkodissa 26,509 täyttä päiväannosta seuraavasti:

lastenkodissa hoidokeille	21,189
” virkailijoille	5,320
	<u>26,509</u>

oli kunnalliskodissa ja työlaitoksessa keskimäärin 72.1 penniä.

” kutakin hoidokkia kohti	69.8	”
” lastenkodissa	70.1	”
” kutakin hoidokkia kohti	69.4	”